

**CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL**

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

תאריך : 13.3.2017
בתשובה נא לציין : 31701

בפקס : 02-6467011
דחוף מאוד!

לכבוד
עו"ד ענר הלמן,
מחלקת בג"צים
פרקליטות המדינה
צלחה א-דין 29,
ירושלים

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠

هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

א.נ., הנדון : פניות המוקד להגנת הפרט למש"ט כליאה לאיתור כלואים

1. בהמשך לתגובתכם המשלימה מיום 2.3.2017, לקראת הדיון שנערך ביום 6.3.2017 בבג"ץ 9273/16 אלשייח' נ' המפקד הצבאי, ולאור חלק מהטיעונים שהועלו בה, הרינו לפנות אליכם כדלקמן:
2. כידוע לכם, המוקד להגנת הפרט (להלן: **המוקד**) מסייע מאז שנת 1989 למשפחות פלסטיניות לאתר את יקיריהן המוחזקים בידי ישראל. במסגרת עבודתו שולח המוקד מדי יום עשרות פניות לאיתור כלואים למש"ט הכליאה שבמקמצ"ר, שאמון על מתן מענה בנוגע למקומות המעצר של הכלואים הפלסטינים, שכן גורמי הביטחון אינם טורחים להודיע למשפחותיהם על מקום החזקתם ואינם מקפידים על חשיבות הזכות של כל כלוא שדבר מעצרו ומקום החזקתו ייוודעו.
3. טענתך במסגרת הדיון לפיה "במדינת ישראל לא נעלמים אנשים" וכי רק עתירות בודדות מגיעות לפתחו של בית המשפט, היא טענה נכונה, אך זאת גם **בזכות עבודתו האינטנסיבית של המוקד ומערך האיתורים שהוא מפעיל מזה עשרות שנים**, שכן המערכת השלטונית אינה טורחת ליידע את המשפחות אודות מקומות המעצר של יקיריהן הכלואים ובפועל, ואלמלא מערך האיתורים שמפעיל המוקד, אלפי בני משפחה לא היו מקבלים כל מידע, תוך זמן סביר, אודות מקום החזקת יקיריהם.
4. בשנת 2014 לבדה שלח המוקד למשלט הכליאה 6,459 פניות לאיתור כלואים; בשנת 2015 נשלחו 6,085 פניות; ובשנת 2016 נשלחו 6,173 פניות. אין חולק כי זהו מספר עצום של פניות, המעיד על הצורך של התושבים הפלסטינים לפנות למוקד ולהיעזר בשירותיו.
5. בתגובה המשלימה שהגישה המדינה במסגרת בג"ץ 9273/16 **יוסף אלשייח' ואח' נגד המפקד הצבאי ואח'** התבשרנו, לראשונה, על טופס איתור חדש שיש למלא בכל פנייה למש"ט כליאה, החל מחודש אפריל הקרוב. במסגרת התגובה הועלו מספר טענות שמטרתן להצדיק החלטה זו של שימוש בטופס החדש, **טענות חסרות כל יסוד שאין לנו אלא למחות על עצם העלאתן ולהתנגד להן בתוקף.**

רלוונטיות ההסדר בבג"ץ חרבאווי

6. בתגובה המשלימה טענתם, שחלק מנסיבות הרקע להסדר שנקבע בשנת 1996 במסגרת הבג"ץ הנ"ל – ובכלל זאת היעדר אמצעי תקשורת באיזור וקשיים בדיווח ראשוני על מעצרים – אינן רלוונטיות עוד בשנת 2017. טענה זו אינה נכונה. נסביר.
7. המספר העצום של הפניות המגיעות למוקד לאיתור כלואים מעיד באופן שאינו משתמע לשתי פנים, שההתפתחות הטכנולוגית לא הביאה את המערכת השלטונית לקיים את חובתה על פי דין.
8. בנוסף למספר הפניות העצום, המוכיח את הרלוונטיות של ההסדר אף בשנת 2017, העובדה שעד עצם היום הזה מספר המקרים שבהם לא מתקבלת תשובה אודות מקום החזקתו של הכלוא תוך הזמן הקבוע בהסדר נחשב לגבוה, ואף מדאיג את בית המשפט, מוכיחה כי נסיבות הרקע של ההסדר עדיין רלוונטיות באותה מידה. יתירה מזו. הרוב המכריע של הפניות נענה רק בסמוך לסיומן של 24 השעות אשר נקבעו על פי הדין, אם לא מעט אחרי – שאז איננו פונים כלל לבית המשפט.
9. ע"פ ההבנות שהתקבלו במסגרת בג"ץ חרבאווי עוד בשנת 1996, משל"ט כליאה אמור לקבל מידע אחת ליממה בדבר מעצרו ומקום החזקתו של אדם, באופן כזה שאם מתקבלת פנייה מגורם חיצוני, על משל"ט הכליאה למסור לפונה את המידע שברשותו. יש לתהות מדוע ההתפתחות הטכנולוגית שחלה במערכות הפיקוד והשליטה בעשרים השנים האחרונות, כמו גם קיצור משכי הזמן בהם מובאים עצורים פלסטינים בפני שופט, לא הובילו לכך שמשל"ט כליאה יחזיק במידע המבוקש כמתחייב על פי דין, וימסור אותו מיד עם הפנייה אליו, וזאת מבלי להמתין עד לסיומן של 24 שעות.
10. הצורך בקבלת מידע אודות מעצרו ומקום החזקתו של כלוא אינו משתנה התלוי בזמן, לעומתו היכולת לתת את המידע באופן יעיל ומהיר יותר, אכן מושפעת מחלוף הזמן וההתפתחות הטכנולוגית בשנים האחרונות. לפיכך, בחינה מחדש של ההסדר בבג"ץ חרבאווי אמורה להוביל לכך שמשל"ט כליאה ידאג להתעדכן באופן יזום אחת ליממה מכלל הגורמים אודות מקום מעצרו של כל כלוא, כך שיהיה מסוגל למסור את המידע המבוקש בסמוך למועד הפנייה, מבלי להמתין זמן רב לצורך קבלתו.

הבעייתיות שבטופס "הפנייה לאיתור מקום מעצרו של תושב איו"ש שנעצר על ידי כוחות הביטחון מטעם בני משפחתו"

11. בפסק הדין שניתן בבג"ץ 9273/16 הנ"ל, קבעו השופטים כי על המשיבים "להיות קשובים להצעות ולרעיונות של המוקד על מנת לשפר את השירות הניתן ככל האפשר".

12. ההחלטה, לפיה על גורמים חיצוניים לפנות למשל"ט כליאה באמצעות הטופס הנ"ל, היא בעייתית ביותר. אם מטרתכם היא, כפי שהוצהר בתגובה, ייעול שיטת העבודה, ומאחר שזו **מטרה משותפת**, פנינו למשל"ט כליאה ובו ביקשנו להפנות את תשומת ליבם לנקודות הבעייתיות העולות מהשינוי המתוכנן באופן הטיפול בפניות. זאת לאור החשש כי יישום הנוהל ככתבו וכלשונו, כפי שהובא בתגובתכם לעתירה, עלול להקשות מאד על הפניות אל משל"ט כליאה ועל טיפולו בהן. מצ"ב המכתב שנשלח לרע"ן כליאה.

13. לעניין הדרישה למסירת פרטי בן המשפחה המבקש לאתר את העצור, אנו רואים באור שלילי ביותר את הדרישה למסור פרטים אלה ובחומרה רבה את הטענות חסרות היסוד שהעליתם בתגובה המשלימה, אשר מטרתן להצדיק את הדרישה!

14. אין בנתון זה כדי לסייע באיתור העצור או לייעל את עבודתו של משל"ט הכליאה. נראה כי מקור הדרישה לפרטים אלה נעוץ בחשד מנותק מהמציאות, ומקומם במיוחד, לפיו המוקד לא תמיד פועל בשליחות בני משפחתו של העצור. אנו מוחים על העלאת חשד שכזה, ורואים אותו בחומרה רבה (סעיף 29 ואחרים בתגובה).

15. עם כל הכבוד, ברור שהכוחות העוצרים בשטח אינם מעדכנים באופן יזום את המוקד בפרטים שוטפים אודות כל מעצר ועצור. ברי כי אין למוקד כל דרך לקבל מידע אודות זהות העוצרים שנעצרו על ידי גורמי הביטחון מדי יום, ובכלל זה מספרי תעודות הזהות של העוצרים, מבלי שפרטים אלו יתקבלו מבני המשפחה. מכאן, שהחשש שמא המוקד פונה למשל"ט לצורך איתור כלואים שלא בשם בני המשפחה חסר כל בסיס ומצביע באופן ברור על כך שמטרתה של דרישה זו אינה לייעל את עבודתו של משל"ט הכליאה, כפי שנטען בבית המשפט, אלא **להקשות ככל שניתן על עבודתו החשובה של המוקד**.

16. הניסיון לנמק דרישה מופרכת זו, בטענה מקוממת נוספת, שבחלק מהמקרים פניות המוקד למשל"ט נעשו לאחר שמשפחת הכלוא כבר יודעה על מקום החזקתו של הכלוא, מעיד על חוסר הרגישות לחשיבות פניות אלו ובעיקר על חשיבות הזכות של כל כלוא שמקום מעצרו ייוודע וזכותם של בני משפחתו לקבל מידע זה.

17. עוד הוכחתם עד כמה השלטונות לא מפנימים את חשיבותה של זכות זו **בהערה המופיעה בתחתית הטופס**, ולפיה "אין להעביר פניות לאיתור אדם שמקום המעצר הנוכחי נמסר זה מכבר".

18. טענה זו אינה סבירה ואנו מתנגדים לה בתוקף, וזאת מהטעמים הבאים:

א. ברוב הפניות בנושא איתור כלואים, בני המשפחה אינם מקבלים הודעה על מקום המעצר של הכלוא. רק בחלק קטן מהמקרים אדם (שבד"כ דובר עברית, בלבד או ערבית רצוצה) מוסר לבני המשפחה על מקום המעצר של הכלוא,

וזאת מבלי להזדהות. הודעה זו מעלה ספקות בקרב בני המשפחה ומביאה אותם לפנות למוקד, על מנת לאתרו ולקבל תשובה ודאית וברורה באמצעותנו. כך, עצם מסירת ההודעה מגורם כלשהו אינה מייתרת את הצורך בפנייה של המוקד למשל"ט הכליאה ואין פירושו כי המוקד ביקש לאתרו שלא על דעת המשפחה.

ב. אף במקרים בהם נמסר מידע זה באופן ברור וודאי, ברוב הפניות מדובר בכלואים בימים הראשונים למעצרם. זוהי תקופה מאד דינאמית, במהלכה הכלוא עשוי להיות מועבר ממקום למקום, וזכותם של בני משפחתו לדעת היכן הוא מוחזק בכל רגע נתון. גם לאחר האיתור הראשוני.

19. נוכח האמור המסקנה היא ברורה – עצם מסירת הודעה ראשונית עמומה אינה מאיינת את הצורך של בן משפחה לפנות למוקד. גם לאחר איתור ראשוני של הכלוא, עולה לעיתים הצורך לאתרו שוב, לאור העברתו בין מתקני כליאה שונים.

סיכום של דברים

20. מהנימוקים הבלתי מבוססים שהועלו בתגובתכם, עולה חשש שישנה כוונה בלתי מוצהרת מטעמכם להקשות על המוקד בעבודתו מול משל"ט כליאה לאיתור כלואים, המסתתרת מאחורי הדרישה לסרבול תהליך הפנייה לאיתור כלוא באמצעות טופס פרטני, ארכני ומיותר.

21. ככל שהמטרה היא ייעול שיטת העבודה מול משל"ט כליאה, אנו מצפים שהערותינו על החלטה לשנות את אופן הטיפול בפניות אליכם ייבחנו בנפש חפצה ובאופן ענייני, בהתאם לעולה בפסק הדין מיום 6.3.2017.

22. נודה לתגובתכם.

בכבוד רב,
נדיה דקה, עו"ד

העתק: עו"ד נועם זמרן, פרקליטות המדינה, פקס 02-6467011

לוט: המכתב למשל"ט הכליאה